

Läroplan
för den allmänna lärokursen
i grundläggande konstundervisning i teaterkonst
i Teaterkonstskolan DOT

FÖRENINGEN FÖR DRAMA OCH TEATER

www.dotdot.fi

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNNA MÅL FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNINGEN	2
1.1 Lagen om grundläggande konstundervisning i teaterkonst	2
2. TEATERKONSTSKOLAN DOT:s VERKSAMHET	3
3. UNDERVISNINGEN I TEATERKONSTSKOLAN DOT	3
3.1 Värden	3
3.2 Syn på lärandet	3
3.3 Lärmiljö	4
3.4 Arbetssätt	4
3.5 Verksamhetskultur	5
3.6 Principer för elevantagningen	5
3.7 Individualiseringen av lärokursen	6
3.8 Samarbete med vårdnadshavarna och andra aktörer	6
3.9 Kontinuerlig utveckling av verksamheten	6
4. STUDIERNAS OMFATTNING OCH UPPBYGGNAD	7
4.1 Studiernas uppbyggnad	9
4.2 Förberedande undervisning, teaterkonst för små barn	10
4.3 De gemensamma studierna i teaterkonst	11
4.3.1 Centrala mål för de gemensamma studierna	11
4.3.2 Innehållet i de gemensamma studierna	13
4.4 Temastudier i teaterkonst	16
4.4.1 Centrala mål för temastudierna	18
4.4.2 Temastudiernas innehåll	18
4.5 Teaterkonst för vuxna	20
5. BEDÖMNING AV LÄRANDET I UNDERVISNINGEN I TEATERKONST	21
5.1. Betyg	21
Föremålen för bedömningen av den allmänna	21
5.2 lärokursen som beskrivs i läroplansgrunderna.	
Bilaga: Plan för jämställdhet och likabehandling (inte ännu klar)	22

1. ALLMÄNNA MÅL FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNINGEN

Den grundläggande undervisning som ges inom olika konstarter är målinriktad och framskrider från nivå till nivå. Den är i första hand avsedd för barn och unga. Den grundläggande konstundervisningens uppdrag är att ge eleverna möjligheter att studera konst långsiktigt, målmedvetet och i enlighet med sina egna intresseområden. Undervisningen främjar utvecklingen av ett förhållande till konst och ett livslångt intresse för en konststart. Undervisningen utvecklar det kunnande som är kännetecknande för konststarten och ger eleverna färdigheter att söka sig till yrkesutbildning och högskoleutbildning inom konststarten i fråga. Den grundläggande konstundervisningens uppdrag är att med hjälp av konstens medel bygga en hållbar framtid. Undervisningen bygger på ett pluralistiskt kulturarv i förnyelse. Undervisningen i en konststart ska stärka elevens förmåga att uttrycka sig, tolka och värdera. Studierna stöder utvecklingen av elevernas kreativa tänkande och delaktighet. Den grundläggande konstundervisningen stärker utvecklingen av elevernas identitet och kulturella läskunnighet.

Den grundläggande konstundervisningen skapar förutsättningar för utveckling av konst och konstfostran i Finland. Den grundläggande konstundervisningens uppdrag uppfylls i samarbete med andra läroanstalter och aktörer som ger konstfostran lokalt, på riksnivå och internationellt.

1.1. Grundläggande konstundervisning i teaterkonst

Syftet med den allmänna lärokursen i teaterkonst i den grundläggande konstundervisningen är att stärka elevernas aktiva aktörskap och förståelse för teaterkonst. I undervisningen stöds eleverna i att själva utöva konst och i personlig tolkning. Undervisningen uppmuntrar eleven till konstruktiv verksamhet som individ och till interaktion som medlem av en grupp.

Teaterkonst kan studeras med olika utgångspunkter, olika arbetssätt och synvinklar, t.ex. genom framställning, skådespelarkonst, manusförfattande, föreställningsdramaturgi, regikonst och visualisering. Teaterkonst är till sin natur en konstform som uppdelas i olika delar och omfattar flera genrer och där olika konstarter förenas. Den kan utövas i olika gemenskaper och miljöer. I grunderna för läroplanen för den allmänna lärokursen förverkligas teaterkonsten i form av olika föreställningar och framställningsformer.

I undervisningen stöder man elevernas glädje, nyfikenhet och motivation att studera genom att arbeta i grupp. Målet för studierna i teaterkonst är att stärka elevernas kulturella kunnande genom att utveckla deras färdigheter och kunskaper. Eleven handleds till ett engagerat och långsiktigt arbete. Studierna i den allmänna lärokursen ger färdigheter för fortsatta studier på olika områden, till samhällelig delaktighet och beredskap för det föränderliga arbetslivet.

2. TEATERKONSTSKOLAN DOT:s VERKSAMHET

Teaterkonstskolan DOT uppehålls av Föreningen för Drama och Teater, DOT r.f. som är ett dramapedagogiskt kompetenscenter grundat 2006.

Teaterkonstskolan DOT erbjuder grundläggande konstundervisning i teaterkonst enligt allmän lärokurs för barn och ungdomar i årskurs 1–9. Utöver detta ordnas även förberedande undervisning för barn under skolåldern. Utbildningen för vuxna består av fördjupande kurser i teaterkonst med varierande teman och pedagogiska inriktningar. Det huvudsakliga verksamhetsområdet är Helsingfors samt de tvåspråkiga kommunerna i södra Finland. Verksamhetsspråket är svenska.

3. UNDERVISNINGEN I TEATERKONSTSKOLAN DOT

3.1 Värden

Våra värderingar styr vår verksamhet och kan beskrivas med orden medmänsklighet, identitet, empati, kommunikation, jämlikhet, inlevelse och respekt. Dessa värden syns i vår verksamhet som flerspråkighet, tillgänglighet, fortbildning, och en ständig strävan till att utvecklas. Teaterundervisningen berikar livet med upplevelser och upplevelsebaserat lärande.

3.2 Syn på lärandet

Utgångspunkten för undervisningen i drama är en humanistisk-existentiell människosyn. Individens ses som tänkande, kännande, handlande varelse som är i ständig utveckling. Individens ses som etisk-moralisk med en önskan om att finna sanningen om sig själv, om världen och med livet i sin interaktion med samhället. Den lärande individen konstruerar sin förståelse genom de estetiska processerna i drama.

3.3 Lärmiljö

Med lärmiljön avses både den fysiska och psykiska miljön där undervisningen pågår. Dessutom bildas lärmiljön av den rådande uppfattningen om människan och inlärning. Den fysiska lärmiljön är i första hand DOTs utrymmen i kvarteret Victoria på Busholmen men också i teatersalen i Rastishuset i Nordsjö och på Luckan i centrala Helsingfors. Till alla dessa ställen kommer man lätt med goda kommunikationer som fungerar smidigt. Teatersalarna bör vara tillräckligt rymliga för den fysiska aktivitet som dramaundervisningen kräver. De ska gärna vara rustade med teknik som gör det möjligt att mörklägga, skapa ljuseffekter och återge ljud i salen. Rekvisita och andra redskap ska också finnas tillgängligt i mån om möjlighet. Den fysiska lärmiljön bör också vara trygg socialt så att man trivs i sina studier och i sitt arbete. Vi strävar i all vår verksamhet till en öppen och positiv atmosfär som uppmuntrar och inspirerar eleverna till att utveckla sitt kunnande.

3.4 Arbetssätt

Undervisningen i teaterkonst strävar efter att utveckla elevens lust och färdighet i att använda teater som uttrycksmedel. Undervisningen strävar också efter att göra eleven förtrogen med teaterns särskilda kommunikationsform. Undervisningen i teaterkonst grundar sig på dramapedagogiska metoder som förenar teaterkonst med fostran där undervisningen kombinerar teaterns medel (fiktiva roller, tid, plats) med inlärning (kunskap, färdigheter och attityder). Drama finns i spänningsfältet mellan teaterkonst och pedagogik genom att ämnets substans finns i teatern och en del arbetsformer och didaktiska principer i pedagogiken.

I undervisningen används främst arbetssätt från deltagande drama och teater. Metoder från olika tillämpade drama- och teatergenrer kan utnyttjas då man arbetar mot alltmer avancerade genrer och teaterprocesser. Målet för undervisningen är att eleverna erövrar dramaläsfärdighet och kompetens i drama. Dramaläsfärdighet innebär en kulturell kompetens att kommunicera i fiktion och kunna avläsa det symbolspråk d.v.s. de tecken som används i olika former av fiktion. I dramaläsfärdighet ingår också grundläggande förståelse av dramaturgi. Teaterkonsten är till sin natur en konstform där de andra konstformerna förenas. Mångkonstnärlighet är ett centralt arbetssätt inom teaterkonsten.

3.5 Verksamhetskultur

Teaterkonstskolan DOT uppmuntrar elevens egen kreativitet och initiativförmåga samt utgår ifrån att var och en är värdefull och har något att tillföra. Målet för den grundläggande konstundervisningen är att skapa en verksamhetskultur som främjar lärande och hållbart välbefinnande, vilket förutsätter äkta möten mellan människor samt uppmärksam och respektfull växelverkan. Utgångspunkten är att medlemmarna i gemenskapen ska känna sig delaktiga.

Teater är arbete i grupp. I vår verksamhet betonas speciellt deltagande drama, vilket betyder att alla behövs och olika personligheter berikar gruppen. Att lyssna, ge och ta taltur för att så småningom lära sig att diskutera och argumentera sak, inte person, i en anda av äkta dialog betonas i undervisningen. Detta uppnås genom gemensamt arbete och genom att alla inkluderas i verksamheten. I en uppmuntrande verksamhetskultur godkänns också att man kan lära sig genom att misslyckas. Att göra misstag, "moka" är en gåva!

En hållbar livsstil, kulturell mångfald och språkmedvetenhet ska beaktas i vardagens val och rutiner. Vi återanvänder och gör ekologiska val så långt det är möjligt. Den kulturella mångfalden är en rikedom som beaktas såväl i arbetsgemenskapen som i undervisningen.

En gemensam verksamhetskultur ska också ge eleven kännedom om juridiskt skyddade rättigheter som gäller konstarten, såsom yttrandefrihet, integritetsskydd och upphovsrätt.

Vår verksamhet bygger på att våra olika kompetenser kompletterar varandra. I projekten samarbetar vi med sakkunniga och samlar alltid personer med kompetens och erfarenhet till olika slags arbeten.

3.6 Principer för elevantagningen

I Teaterkonstskolan DOT antas elever till den grundläggande konstundervisningen i anmälningsordning i början av terminen. De elever som deltagit i konstundervisningen tidigare garanteras en fortsättningsplats genom att de i slutet av läsåret reserverar en plats för kommande läsår. Gruppstorleken är i regel minimi 5 och maximi 12 barn. Vid fastställande av gruppstorleken beaktas målen för undervisningen och elevernas utvecklingsnivå.

3.7 Individualiseringen av lärokursen

Läroplanens mål kan individualiseras så att de motsvarar elevens förutsättningar, om eleven på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller därmed jämförbar orsak inte kan studera enligt läroanstaltens läroplan. I sådana fall utarbetas för eleven en individuell studieplan i vilken man fastställer studiernas mål och längd, undervisningens genomförande, behövliga stödåtgärder, eventuella prestationer och bedömningsförfarandet. Individualiseringen ska genomföras så att eleven kan utveckla sina färdigheter utgående från sina egna förutsättningar. Vårdnadshavarna informeras om möjligheten att individualisera lärokursen.

3.8 Samarbete med vårdnadshavarna och andra aktörer

Kontakt med vårdnadshavarna upprätthålls på olika sätt under hela läsåret. Teaterkonstskolan DOT:s administration och de enskilda lärarna håller kontakt med hemmen gällande aktuella frågor som rör undervisningen och ärenden som gäller elevens studier. Det ska vara lätt att kontakta teaterskolan och dess lärare. Vi utvecklar skolans information så, att den betjänar både undervisning, elever och deras föräldrar. Information om undervisningen, dess helheter och mål kommuniceras per e-post och telefon, via uppdatering i social media, föräldrakvällar och då vi har öppet hus. Vårdnadshavarna inbjuds till att följa med och delta i undervisningen, utställningar och framträdanden. Läraren och eleverna presenterar terminens arbete vid samlingen i slutet av terminen (demo, föreställning, fest eller dyl). Uppgifter om undervisningen och praktiska ärenden publiceras på skolans och på samarbetsorganisationernas webbsidor samt på andra ändamålsenliga sätt. Vid behov ordnas skilda informationsmöten och -träffar.

3.9 Kontinuerlig utveckling av verksamheten

Utvecklandet av verksamhetskulturen innebär att vi kontinuerligt utvecklar pedagogiken och kompetensen inom konstarten. Då vi utvecklar vår verksamhet fäster vi särskild vikt vid skolans ledning samt hur undervisningen organiseras, planeras, genomförs och bedöms. Öppen och konstruktiv växelverkan behövs både i det interna samarbetet inom läroanstaltens gemenskap och i samarbetet med vårdnadshavarna och andra aktörer.

Teaterkonstskolan DOT:s personal möts på veckomöten varje vecka. Varje läsår inleds på hösten med ett obligatoriskt planeringsmöte för hela personalen. Utvecklingssamtal hålls två gånger per år. Personalen deltar också i en fortbildningsdag varje termin. Året avslutas med en gemensam evalueringsdag. Vi evaluerar vår verksamhet med hjälp av självutvärderingsmodellen Virvatuli.

4. STUDIERNAS OMFATTNING OCH UPPBYGGNAD

Den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning har en beräknad omfattning av sammanlagt 500 timmar som består av 300 timmar gemensamma studier och 200 timmar temastudier.

Den beräknade omfattningen av en timme är en lektion på 45 minuter. Undervisningen ordnas på ett flexibelt sätt som tar hänsyn till teaterkonstens natur, elevens ålder, tidigare kunskaper och färdigheter samt de undervisningsmetoder som används. Syftet med de gemensamma studierna i den allmänna lärokursen är att eleverna ska få de grundläggande färdigheterna inom teaterkonsten.

Studierna kan inledas i åldern 7 till 16 år. De gemensamma studierna delas in i Grundstudier 1, som är för elever som inleder studierna i åldern 7–9, och Grundstudier 2 för elever för elever som inleder i åldern 10–12 år samt i Grundstudier 3 för elever som börjar sina studier i åldern 13–16 år. De gemensamma studierna består av studiehelheterna *Jag och vi är gruppen*, *Vi undersöker ett tema* och *Vi arbetar mot en föreställning*, 2 år vardera eller i takt med gruppens utveckling. Studierna omfattar minst 50 närstudietimmar per läsår och en termin består av 10–15 veckor, sammanlagt 20–30 veckor per år.

Eleven kan förutom i den kontinuerliga undervisningen under hela studiegången delta i temastudier. Temastudierna kan bestå av läger, kortkurser, intensivkurser, gemensamma teater-, musei- eller biobesök eller samarbetsprojekt med övriga konstformer. Syftet med temastudierna är att utvidga och fördjupa de färdigheter som eleven förvärvat under de gemensamma studierna. Temastudierna ordnas i Teaterkonstskolan DOT både som kontinuerliga studiehelheter på årsbasis i form av avancerade studier och som kortare studiehelheter, exempelvis kort- och intensivkurser, veckoslutskurser och läger som kan tas under hela studietiden.

Undervisningen pågår regelbundet varje vecka under läsåret. Läsåret börjar i augusti och avslutas i maj. Undervisning på grundnivå erbjuds också som läger och kurser under skolornas lov.

Nivå- och åldersgrupperna kan delas in i mindre grupper enligt resurser, möjlighet och lokala förutsättningar.

Varje läsår är alltid innehållsmässigt olika och varierande för eleven. Om eleven startar sina teaterkonststudier som äldre (se tabellen på nästa sida) kan hen ändå få avgångsbetyg genom att komplettera missade studietimmar med arbete på egen hand.

Teaterkonstskolan DOT erbjuder även förberedande undervisning i teaterkonst för små barn under skolåldern samt teaterkonst för vuxna.

4.1 Studiernas uppbyggnad och omfattning, grundläggande konstundervisning i teaterkonst

0-6 år	Förberedande undervisning Teaterkonstfostran för barn under 7 år		
Begynnelseålder	Gemensamma studier 300h	Studiehelhet 1-3	Temastudier 200h
7-9 år	Grundstudier 1 1 x 2 h/vecka (50h/år x 3 år)	Studiehelhet 1 (2 år)	Temakurser med olika omfattning (1 - 25h)
10 - 12 år		Studiehelhet 2 (2 år)	
	Grundstudier 2 1 x 2h/vecka (50h/år x 3 år)	Studiehelhet 3 (2 år)	Beräknad studietid 6 år
13 - 16 år		Grundstudier 3 1 x 3 h/vecka (75h/år x 4 år)	
		Studiehelhet 1	Beräknad studietid 4 år
		Studiehelhet 2	
		Studiehelhet 3	
17 år uppåt	Teaterkonst för vuxna		

Noggrannare innehåll för varje undervisningshelhet görs upp terminsvis.

Grundstudierna är indelade i tre studiehelheter. En studiehelhet räcker i två år för de yngre eleverna men avancerar snabbare för de lite äldre.

Studiehelheterna består av fyra målområden:

Uppträdande och interaktion, Teaterföreställningen, Den egna konstnärliga processen och Teaterkonsten som en del av samhället. Innehållen i de fyra målområdena tränas kontinuerligt i de gemensamma studierna i alla studiehelheter men med tyngd på olika mål under olika år. Studiehelhetens namn anger vilket mål som betonas under perioden.

4.2 Förberedande undervisning, teaterkonst för små barn
Teaterkonstskolan DOT erbjuder teaterverksamhet för barn under skolåldern som konstfostran och förberedande teaterkonstundervisning. Verksamheten ordnas som engångsevenemang, projekthelheter eller regelbundna träffar i små grupper enligt efterfrågan, behov och resurser. Teaterkonstverksamhet för små barn ordnas för barn i grupp med eller utan vårdnadshavare eller andra vuxna, såsom småbarnspedagoger.

Undervisningen i teaterkonst för barn under skolåldern består av fantasiberikande och lekfull konstfostran, samspel genom glädje och lek som uppmuntrar barnet att använda sin fantasi, delta i lek och interaktion. I roll- och låtsaslek stimuleras barnens fantasi. Med en god fantasi skapas inre bilder vilket banar vägen för det abstrakta och symboliska tänkandet samt språkutvecklingen.

I teaterkonstundervisningen för småbarn får barnet bekanta sig med metoder anpassade till små barn såsom barnens egna spontana rollek, lekdrama och andra barnkulturella genrer inom t.ex. ordkonst. Lekdramat kan ha formen av processdrama med episoder utgående från en pretext (grundtext). Dockteater och föremålsteater kan hjälpa barnen att få insikt i att fiktion innebär symboliskt handlande.

Målet är att barnet skall:

- genom lekdrama få rika estetiska upplevelser och lär sig utveckla känslökvaliteter i sitt agerande
- få förståelse för att något är "som om", "på låtsas" och kan skilja mellan verklighet och fiktion
- få rika erfarenheter av muntligt berättande och fabulering: lär sig om grundläggande berättelsestruktur
- få möjlighet att med stöd av läraren göra observationer om innehåll och form i lekdrama.

Det sociala, tematiska och estetiska och perspektiven utgör en helhet i drama.

4.3 De gemensamma studierna i teaterkonst

Målet för de gemensamma studierna i den allmänna lärokursen i teaterkonst är att eleverna bekantar sig med olika inriktningar och praxis i teaterskapande och med teatern som konststart. Studierna består av studiehelheter som förenar olika målområden och som man beslutar om på lokal nivå.

Teaterkonstskolan DOT erbjuder gemensamma studier i teaterkonst i form av grundstudier 1-3 enligt följande:

Grundstudier 1 (begränsningsålder 7-9 år), 50h x 3 år = 150 h

Grundstudier 2 (begränsningsålder 10-12 år), 50h x 3 år = 150h

Grundstudier 3 (begränsningsålder 13-16 år), 75h x 4 år = 300 h i teaterkonst.

4.3.1 Centrala mål för de gemensamma studierna

Upptredande och interaktion

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att fungera som en ansvarsfull medlem av gruppen
- uppmuntra eleven till interaktion och kontakt med de andra skådespelarna och med publiken
- handleda eleven att öva närvaro under uppträdanden
- handleda eleven att öva sig i ett helhetsmässigt uttryck
- uppmuntra eleven att reflektera över sitt eget arbete
- handleda eleven i att iaktta samband med andra konstarter

Teaterföreställningen

Undervisningens mål är att

- motivera eleven att arbeta långsiktigt och målinriktat
- handleda eleven att tillägna sig teaterns begrepp och bekanta sig med olika delområden
- handleda eleven att känna igen olika skeden i övningsprocessen inför en föreställning

Den egna konstnärliga processen

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven till skapande verksamhet och nyfikenhet samt till att modigt prova på teaterns medel
- uppmuntra eleven att tro på sig själv, hitta sina egna styrkor och utvecklingsområden
- uppmuntra eleven att ställa upp egna mål och reflektera över sitt eget arbete

Teaterkonsten som en del av samhället

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att iaktta teater som ett samhälleligt fenomen
- handleda eleven i att bekanta sig med teatern som konstform
- handleda eleven i att analysera det som hen upplever och ser
- handleda eleven i att bekanta sig med teaterns mångsidiga arbetsroller

Centralt innehåll

I de gemensamma studierna bekantar sig eleverna med teaterkonsten genom olika övningar och processarbeten. Studierna följer en modell som beskriver hur eleven avancerar till följande studiehelhet och får ta del av allt mer komplexa arbetssätt. Studierna kommer att avancera oavsett i vilken ålder eleven var när hen inledde sina studier. Studiehelheterna framskrider enligt ett spiralmönster. Eleven avancerar genom att röra sig allt längre ut från spiralens mittpunkt, medan studiehelheterna återkommer i cykler. Spiralens mittpunkt representerar enklare modeller för teateruttryck, medan spiralens periferi motsvarar undervisning i allt komplexare grad. Undervisningen beaktar också sociala, tematiska och estetiska mål.

Grundläggande är arbetet med den estetiska fördubblingen av figur, rum, tid och skapande av en fabel. Eleven lär känna grundläggande element i fiktionen och får insikt i betydelsen av den estetiska fördubblingen i fiktionsbyggandet. Elevens dramaläsfärdighet och dramakompetens utvecklas. Eleven utvecklar färdigheter i att skapa och utföra, uppleva och bedöma teater. Eleven analyserar, reflekterar, värderar och väljer i samband med dramatisk framställning. I studierna diskuterar och agerar hen interaktivt i grupp samt övar sig i olika teaterfärdigheter, såsom de olika delområdena i uppträdande och färdigheterna i att uppträda (t.ex. tal, fysiskt uttryck, röstanvändning). I studierna bekantar hen sig med olika källmaterial för föreställningar och skapar själv källmaterial för föreställningarna som en del av övningsprocessen samt bekantar sig med källmaterial av olika slag, t.ex. pjäser, dikter, sagor, filmer, medietexter, bilder, ljud eller livsberättelser. Under studierna övar eleven sig i att ge och ta emot respons samt i att reflektera på olika sätt. Eleverna kan ge varandra respons på uttryck i dramatisk form. Eleven handleds i att förstå betydelsen av att beakta gruppens kompetens i det kreativa arbetet. Eleven kan också uttrycka sin värdering av teaterföreställningar och film. Vidare förstår eleven betydelsen av ett personligt engagemang, av att uppställa personliga mål, av självdisciplin och av att kunna hålla uppsatta tider.

4.3.2 Innehållet i de gemensamma studierna

Studiehelheterna "Jag och vi är gruppen", "Vi undersöker ett tema", "Vi arbetar mot en föreställning" avancerar från de enklare till de mer komplexa arbetssätten oberoende av studiernas begynnelseålder.

De sociala, tematiska och estetiska perspektiven utgör grunderna för studiehelheterna . Dessa tre aspekter spinner in i varandra och formar en helhet, som inte går att särskilja. Vilken aspekt som betonas beror på gruppens behov och kan variera inom ett och samma dramapass.

Studiehelhet 1 (2 år)

"Jag är jag och vi är gruppen"

Drama omfattar lärande i grupp. Målet är att skapa en trygg och uppmuntrande atmosfär, så att tröskeln för lek, samverkan och rollspel minskar och eleverna bekantar sig med nya sidor av sig själv och andra. Det skapas en deltagarkultur där deltagarna är aktivt involverade i sitt eget lärande. Eleverna använder sig själva som medium i drama och blir sin egen lärandekontext. Fiktiva, för teater typiska situationer, där eleverna både spelar roller och föreställer sig själva, ska stå i centrum för undervisningen. Drama placerar människan i centrum och i fiktionen och ger henne möjligheter att erövra, förändra och utveckla sig själv och världen genom att finna nya handlingsalternativ och lösningar.

I teaterundervisningen behandlas existentiella frågor av betydelse för varje människa. Eleven bekantar sig med konstämnet teater via sin egen erfarenhet, som aktör. Eleven får i undervisningen möjlighet att behandla och forska intressanta frågeställningar och aktuella teman. Genom deltagande, handling och gemensam reflektion utvecklas elevens färdighet att leva sig in i känslor, (fiktiva) människor, situationer och miljöer.

Förmåga att skapa symboler utvecklas tidigt hos individen. Varje individ kan och de flesta vill uttrycka sig estetiskt, forma sin vardagserfarenhet till en estetisk erfarenhet.

Lämpliga arbetsformer:

- samarbetsövningar
- fysiska kontaktlekar
- röst och rörelse
- övningar som stimulerar sinnena
- avslappning
- stillbilder
- lärare i roll
- processdrama
- dramatisering
- improvisation
- föreställning eller arbetsdemonstration

Studiehelhet 2 (2 år)

”Vi undersöker ett tema och teaterns form”

Tematiskt utforskande är ett centralt innehåll i undervisningen. Ett lekfullt arbete med att erövra grunderna i fysiskt teater och mim och clowneri ingår i utvecklandet av elevernas estetiska kompetens. Eleverna kan erövra ett antal begrepp för att tala om estetiska processer i teater. De lär sig dramaturgiska principer och grunderna för dramatiskt berättande. De lär sig vilka effektmedlen i dramatisk kommunikation är. Eleverna utmanas i rolltagandet, genom medvetet arbete med att utveckla rollkaraktärer och att laborera med fiktiva konstruktioner.

Ett fiktionskontrakt hjälper eleverna att skapa en estetisk ram och en estetisk distans som skyddar eleverna när de engagerar sig känslomässigt i uttryckande av en dramatisk handling, och samtidigt i utvecklandet av sin spelkompetens. I fiktionskontraktet betonas allas ansvar för att få fiktionen att leva, respekten för de andra elevernas fiktiva uttryck, vikten av en allvarlig lekfullhet där dramats regler följs.

Eleverna får insikt i hur mycket som är dramatiserat i vårt samhälle idag och de blir medvetna om att bakom de performativa uttrycken finns en idé och en tanke om något som producenten vill förmedla till sina mottagare.

Lämpliga arbetsformer:

- improvisation (verbalt, fysiskt-mimiskt, i dans, med föremål)
- processdrama
- dramatisering
- rollspel
- forumteater
- mim
- fysisk teater
- berättande i dramatisk form
- filmskapande (produktion och reception)
- collage
- från idé till föreställning
- föreställningar eller arbetsdemonstration

Studiehelhet 3 (2 år)

”Vi arbetar mot en föreställning”

Eleven lär sig arbeta och agera som en aktiv och konstruktiv medlem i arbetsgruppen.

Hen lär sig att förhandla om och anpassa egna och andras idéer, och att arbeta som en del av en ensemble. Eleven kan ingå i en teatergrupp som med handledning och regi av sin lärare färdigställer en föreställning (pjäs eller olika former av deltagande teater) för en vänligt inställd publik. Eleven lär sig hålla deadline och överenskomna tider.

Det tematiska innehållet kan gälla etik (hållningar, värderingar, moralnormer, ansvar, frihet, traditioner) samhälls- och miljöfrågor (maktförhållanden, ansvar, det mångkulturella, det som är annorlunda eller främmande). Det tematiska innehållet kan också aktualiseras genom myter, religion, litteratur och filosofi.

Eleven vidareutvecklar sin dramaläsfärdighet. Eleven kan få erfarenhet av att arbeta med projekt och teman som bygger på t ex historiska händelser, biografier eller litterära källor. Eleverna kan forska i grupp och individuell för att ta fram material som presenteras i dramatisk form. Andra teman som kan bearbetas genom drama är aktuella dagshändelser lokalt och globalt.

Eleven utvidgar sin repertoar av dramakonventioner, arbetssätt och genrer.

Lämpliga arbetsformer:

- från idé till föreställning, devising
- instudering och analys av pjästext
- performance
- manusskrivande
- lekfull grundträning i mim och fysisk teater
- röstarbete
- transformation av pjästext till scentext
- community-theater med tema från egen verklighet
- TIU, Teater I Undervsningen (TIE)
- manusskrivande (teater eller film)
- digital drama

4.4 Temastudier i teaterkonst

Temastudiernas 200 h fördelas på 6 år för elever i åldern 7–12 år eller på 4 år för dem som börjar sina studier vid 13–16 års ålder.

Till temastudier kan räknas läger, intensivkurser, studiebesök, självständiga arbeten, slutarbete, deltagande i övriga konstformers undervisning och kurser, projekthelheter och utställningar samt deltagande i olika sorters evenemang, festivaler och möten.

Temastudiernas helheter varierar från år till år. Teman, innehåll, omfattning och målgrupper bestäms årligen för kommande läsår.

Mål

Upptredande och interaktion

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att fungera som en ansvarsfull medlem av gruppen
- uppmuntra eleven till interaktion och kontakt med de andra skådespelarna och med publiken
- handleda eleven att förstå betydelsen av närvaro i uppträdandet
- handleda eleven att utveckla sitt helhetsmässiga uttryck
- uppmuntra eleven att reflektera över sitt eget och andras arbete

Teaterföreställningen

Undervisningens mål är att

- motivera och engagera eleven att arbeta långsiktigt och målinriktat
- handleda eleven att tillägna sig teaterns begrepp och något delområdet, såsom skådespelararbetet
- handleda eleven att bekanta sig med olika former av teaterföreställningar
- handleda eleven att bekanta sig med dramalitteraturen och öva sig i att läsa pjäser

Den egna konstnärliga processen

Undervisningens mål är att

- handleda eleven i att iaktta sig själv samt olika fenomen och verkligheten omkring sig
- uppmuntra eleven att hitta sina egna styrkor och utvecklingsområden och att uttrycka sig själv
- inspirera eleven att ställa upp mål för sig själv och att reflektera över sitt eget arbete

Teaterkonsten som en del av samhället

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att iaktta teater och teaterkonst som en del av det egna livet och som ett samhällsligt fenomen
- handleda eleven att bekanta sig med teaterns mångsidiga arbetsuppgifter och utnyttja teaterfärdigheter i olika yrken, i sökande av arbete och i studierna samt att mångsidigt syssla med teater som hobby
- handleda eleven att bekanta sig med teatern och dess tillämpningar som konstform och med teaterkonstens kopplingar till andra konstarter
- handleda eleven att analysera det hen upplever och ser

Centralt innehåll

Målet för temastudierna i den allmänna lärokursen i teaterkonst är att eleven utvecklar sin förståelse för teaterkonst och dess uttrycksformer. Eleven får egna erfarenheter av föreställningsprocesserna och av att fungera som medlem i en arbetsgrupp. Studierna består av studiehelheter som förenar olika målområden och som besluts lokalt.

I studierna övar eleverna sig i olika teaterfärdigheter och diskuterar, analyserar och interagerar i grupp. Elevernas dramaläsfärdighet och dramakompetens fördjupas. Eleverna utvecklar färdigheter i att skapa och utföra, uppleva och bedöma teater.

Grundläggande är arbetet med den estetiska fördubblingen av figur, rum, tid och skapande av en fabel. Eleverna lär känna grundläggande element i fiktionen och får insikt i betydelsen av den estetiska fördubblingen i fiktionsbyggandet. I studierna bekantar man sig med olika källmaterial för föreställningar och skapar själv källmaterial. Under studierna övar man sig i att ge och ta emot respons samt i att reflektera på olika sätt.

Temastudiernas innehåll

Arbete med teaterns olika uttrycksformer:

- Fysisk teater
- Improvisation
- Rörelse: dans, akrobatik osv.
- Clowneri
- Mim
- Maskteater
- Musik
- Röstanvändning
- Ordkonst

Arbete med olika genrer och arbetssätt inom teaterkonsten:

- Deltagande drama/teater: Processdrama
- Tillämpad drama: Forumteater, Storytelling, TIU
- Åskådarnas teater: Textbaserad/devisad föreställning, improvisationsteater, performansteater, cirkus
- Olika stilarter inom teater, litteratur och film

Arbete med olika yrken inom teater:

- Skådespelaren
- Ljus och ljudteknik
- Kostym- och maskering
- Scenografi
- Regissör
- Produktion och marknadsföring

Dramatik

- Manuskript
- Dramaturgimodeller
- Teaterhistoria
- Recensioner

4.5 Teaterkonst för vuxna

I undervisningen i ordkonst för vuxna följs målen och det centrala innehållet i den allmänna lärokursen i teaterkonst. I undervisningen beaktas den studerandes intressen, erfarenhet och utbildning. Studiehelheterna erbjuds och planeras i samråd med de studerande. Vuxenstuderande handleds i att arbeta på egen hand och att tillämpa uppgifter och kunskaper på ett självständigt sätt.

Teaterkonstskolan DOT erbjuder också utbildning och fortbildning främst i form av kurser och fortbildning med pedagogisk inriktning av varierande teman, längd och innehåll. Ofta ordnas utbildningen i samarbete med andra utbildningsanordnare eller organisationer. Vuxenstudiernas teman, innehåll, omfattning och målgrupper bestäms årligen för kommande läsår.

5. BEDÖMNING AV LÄRANDET I UNDERVISNINGEN I TEATERKONST

5.1. Betyg

Eleven får ett avgångsbetyg från den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs efter att ha fullgjort både de gemensamma studierna och temastudierna. Det totala timantalet för slutförda studier är 500 h. Alla studiehelheter som eleven har fullgjort antecknas i avgångsbetyget. Eleverna och deras vårdnadshavare får information om de studiehelheter som eleven deltagit i eller slutfört efter varje läsår. Eleven får på begäran ett intyg över fullgjorda studiehelheter.

5.2. Föremålen för bedömningen av den allmänna lärokursen som beskrivs i läroplansgrunderna.

Bedömningen av studierna i teaterkonst ska vara baserad på iakttagelser. Bedömningens uppgift är att stödja elevernas framsteg i studierna och att stödja eleverna i att uppnå de mål som ställts upp för studierna. Bedömningen stöder utvecklingen av elevernas eget konstnärliga tänkande och utvecklingen av färdigheterna i uppträdande och interaktion, uppställandet av egna mål och uppföljningen av framstegen i förhållande till dem. Studierna bedöms positivt och uppmuntrande.

En mångsidig och fortlöpande bedömning består av olika sätt att ge respons och av olika bedömningsmetoder. Eleverna får personlig respons av sin lärare och eleverna får öva sig i självvärdering och kamratvärdering. Bedömningen stöder eleverna i förmågan att lära sig lära och utvecklingen av självreglering. Bedömningen gäller endast elevens arbete, framsteg och utveckling av teaterfärdigheter, inte elevens person. Vid bedömning och respons beaktas utvecklingen av elevens självkänsla och positiva självbild.

Utvärdering är en del av undervisningen. Eleverna analyserar, reflekterar, värderar och väljer i samband med dramatisk framställning, de kan också ge varandra respons på uttryck i dramatisk form samt uttrycka sin värdering av teaterföreställningar och film.

Bedömningen av den allmänna lärokursen i teaterkonst omfattar alla målområden för undervisningen: uppträdande och interaktion, teaterföreställningen, den egna konstnärliga processen och teaterkonst som en del av samhället. I de gemensamma studierna är syftet med den fortlöpande bedömningen att stödja övningen i och utvecklingen av de grundläggande färdigheterna i teaterkonst.

I bedömningen läggs huvudvikten vid uppträdande och interaktion samt vid processen att slutföra en teaterföreställning.

I temastudierna är syftet med den fortlöpande bedömningen att stödja utvecklingen av färdigheterna i teaterkonst. I bedömningen betonas särskilt den egna konstnärliga processen och fördjupandet av färdigheterna.

BILAGA

Plan för jämställdhet och likabehandling

De vägledande värderingarna för DOTs verksamhet är: empati, respekt, medmännisklighet, inlevelse, kommunikation och jämlikhet.

Eftersom jämlikhet är ett av de vägledande orden för vår verksamhet så anser vi att en jämställdhetsplan är mycket viktig oavsett verksamhetens storlek då det gäller såväl kunder som personal.

Jämställdhet: Enligt Finlands lag är män och kvinnor jämställda. Män och kvinnor ska behandlas lika vid anställning och beträffande arbetsförhållanden och lönesättning.

Jämlikhet: Alla människor är likvärdiga inför lagen med samma rättigheter och skyldigheter oberoende av kön, ålder, etnisk eller nationell härkomst, nationalitet, språk, religion och övertygelse, åsikt, handikapp, hälsotillstånd, sexuell läggning eller någon annan orsak som gäller hans person.

Personalen uppmanas att genom sitt sätt att behandla elever, föräldrar och medarbetare föregå med gott exempel gällande DOTs värderingar i allmänhet, men jämställdhet i synnerhet. Vi uppmuntrar alla våra kunder att se bortom den egna identiteten då det gäller etnicitet, ålder etc i allmänhet och kön i synnerhet.

DOT håller på att utarbeta en jämställdhetsplan som kommer att granskas av jämställdhetsombudsmannen och kommer att revideras med två års mellanrum.

Oavsett verksamhetens och personalens storlek har DOT som mål att ligga i spetsen för utvecklandet av jämlikhet i allmänhet och jämställdhet i synnerhet i såväl som den pedagogiska som den konstnärliga verksamhet som vi bedriver.